

Западна Австралия
Петък, 10 януари 1958 г.

Докъдето поглед стига, се простира червена пръст. Над нея слънцето бавно оре безкрайното синьо небе. Един гушер се шмугва на сянка под сивкавозелен акациев храст, мравки съграждат мравуняци, за да избягат от жегата, кенгура смучат влага от нежните листа и завъртат уши към някакво боботене в далечината: по яркочервената линия, прорязала редките дървета, приближава камион.

Тримата мъже от семейство Макбрайд са подредени на седалката като матрьошки. Правата тъмна коса и овалното лице на Фил се повтарят у Уорън, а и по-малкият му син Мат е негово копие. Приличат си като грахови зърна в шушулка – една и съща история от поколения. Всички са на мнение, че дори Роузи, дъщерята, родена между двамата братя, е одрала кожата на баща си. От майка си Лорна не са наследили нищичко. Родът Макбрайд се разпознава от километър.

Уорън ошипа брат си по ръката.

– Боже, дрънкаш щуротии!

– Не! Ще плавам по света. Ще откривам необитаеми острови... – каза Мат. – Страхотно ще бъде!

– Ако не запретиш ръкави, термитите ще проядат проклетата лодка и ще потънеш още щом я пуснеш на вода – намеси се бащата.

Той бутна скоростния лост, за да увещае камиона да поеме по нанагорнището. Откъм каросерията пробляха десетки млади овни.

Фактът, че семейство Макбрайд имаха платноходка в своето овцевъдно стопанство, нямаше да бъде озадачаващ, ако то беше близо до дългото десет хиляди километра крайбрежие. Само че „Мередит Даунс“ с площ от близо милион акра неплодна земя се намираще във вътрешността на щата и на места граничеше с пустиня.

– За какво е бил облогът? – попита Мат.

Подхванаха този разговор, след като минаха покрай самотен силует, щръкнал в далечината: бараката на Монти. Кръстена на чичото на Фил, Монтгомъри Макбрайд, тя беше най-нелепата постройка в радиус от стотици километри. Легендата за това как „Мередит Даунс“ – стопанство с двайсет хиляди овце и средногодишно количество на валежите двеста милиметра – е приютило двумачтова платноходка за лов на бисери с пълен такелаж беше разкрасена през годините, но основните подробности си оставаха същите: тя била отплата за услуга, която Монти направил на свой приятел; някакви афганистанци я довели до стопанството с камили. Мечтата на Монти била някой ден да плава с нея, може би покрай южното крайбрежие на континента, макар че в Южния ледовит океан няма перлени миди. Платноходката пристигнала с името „Алфа Круцис“, най-ярката звезда от Южния кръст. Когато Монти заминал на фронта при Сомма през 1915 година, за да изпълни патриотичния си дълг, баща му обещал да се грижи за нея. С парите от продажбата на остриганата вълна той построил барака около платноходката и редовно лакирал дървото, за да не го налазят паяци и термити.

Но когато Монти се прибрал от войната обгазен, можел само да клечи на нея в горещата барака и да плава към някой по-безопасен въображаем бряг. Когато починал скоро след това с неосъществена мечта и суха като скелет платноходка, поставили урната му на носа заедно с един компас, бутилка бира и обещанието някой ден да я пуснат на вода и да разпръснат праха му в Индийския океан. Фил Макбрайд продължаваше да изпълнява ритуала: лакираше дървото, подменяше изгнилите въжета, носеше бира на Монти на всеки негов рожден ден. Фил, чужд на всякакви приумици, правеше това изключение: „Така повелява традицията“, казваше и поставяше благоговейно бутилката на носа.

Сега той отговори на въпроса на по-малкия си син:

– Монти бил сигурен, че ще намери вода в имота на своя приятел само с помощта на лескова пръчка, и ако го направел, щял да получи платноходката. И той наистина намерил питейна вода на девет метра дълбочина. Приятелят му удържал на думата си. Отнело му почти година да докара платноходката тук.

Камионът трополеше по пътя, а слънцето го преследваше все по-настървено с напредването на деня. Чакълестият път беше набразден от засъхнали коловози след скорошния необичаен за сезона дъжд.

– Уорън, докарай грейдера тия дни и гледай да изравниш това място – поръча Фил, докато подскачаха по един много изровен участък от пътя и овните в каросерията се олюляваха. – Вземи Майлс да ти помогне.

След това се заеха да обсъждат как се е справил английският стажант-управител Майлс Бомонт, тъй като приближаваше краят на престоя му при тях.

На места острият стръкове на спиналния столб започнаха да изместват лободата, а в огромното солено езеро в обръч от бели кристали плуваха шест черни лебеди. Високите метални перки на вятърните помпи се въртяха леко и извличаха скъпоценната подпочвена вода. Тук-там имаше овце наоколо, които се разбягваха, щом видяха камиона.

Притиснат между баща си и брат си, Мат забеляза как две емота изскочиха от страни на пътя, за кратко се надбягваха с тях и отново се шумгнаха на безопасно място. Глупендери. Обаче бързи. По-бързи от пясъчните варани, които сигурно също бяха наблизко. Безброй животни, скрити в ниските храсталаци: австралийските кобри и червеногърбите паяци, дребните сцинкове, милионните пълчища мравки. И камилите, които бродеха на воля след епохата на камиларите: точно в този момент сигурно някъде в имота им някоя камила избутваше с коляното си оградата, за да премине и да се добере до вода. Те обаче не бяха такава напасть като кучетата динго, които внимаваха за капани и дебнеха да нападнат някоя клета овца под прикритието на мрака. И кенгурата. Хиляди проклетници, колкото и да се стараеше да ги отстрелва ловецът на стопанството Пит Пийчи.

Очите на Мат започнаха да се затварят след ставането призори и вчерашното вълнение заради телеграмата от Пърт, която съобщаваше за неговите забележителни резултати на зрелостните изпити: окончателния край на училището. Почти през цялата нощ лежа буден и обмисляше какво да прави оттук нататък. Уорън, който сякаш беше на четиресет години, а не на двайсет и две, щеше да поеме „Меридит Даунс“, когато баща им се оттеглише, това беше сигурно. Мат трябваше да се захване с нещо друго. А точно в този момент, два дни преди осемнайсетия си рожден ден, той имаше чувството, че може да направи всичко: да се запише в университет, да стане инженер или учен. Или картограф – много обичаше хубавите карти. Или с помощта на родителите си да си направи собствено овцевъдно стопанство. Дори да се ожени? Някой ден. Представи си светлозелените очи на Пати Госдън, която според уверенията на сестра му щеше да присъства днес в града на събранието на младите животновъди.

След като пътуваха часове наред по равните черни пътища и спираха от време на време да отворят и затворят портите на отделните заграждения, стигнаха до границата на „Меридит Даунс“. Камионът с тримата мъже и натоварените в него овци беше само зрънце жив пясък в пейзажа.

Семейство Макбрайд се заселиха в Западна Австралия няколко десетилетия след основаването на колонията Суон Ривър през 1829 година. Лайл Макбрайд и брат му Локлан напуснаха скромната овцевъдна ферма на баща си, осмелиха се да предприемат изтощителното пътуване от Англия заедно със съпругите си и за няколко поколения родът им се разпростира из тези земи. През годините по картите на владенията на Короната се виждаха все повече поземлени участъци, отдадени под аренда на Макбрайд и надписани с червено мастило.

Както можеше да се очаква, това фамилно име започна да се появява и във всякакви други документи: в актове за раждане, брачни свидетелства и смъртни актове, в протоколи от събрания на Комисията по вредителите и на Съвета по пътищата. Дневниците на Бюрото по метеорология, което изпращаше прогнози в Пърт и Мелбърн, също споменаваха по някой Макбрайд. Те присъстваха и в протоколите на Асоциацията на животновъдите, и в регистрите на Кралското селскостопанско дружество, и на много други места.

Говореше се, че тях просто ги бива: бяха здравомислещи, проникателни и предпазливи, но не дребнави. Когато благосъстоянието им го позволяваше, те бяха дарители за добри каузи – и религиозни, и светски. Бяха идеалните съседи: справедливи в спор, трезви при бедствие, съвестни стопани на земята, които следваха най-добрите съвременни практики. Потомците на Локлан се преместиха на север, но тези на Лайл останаха в „Меридит Даунс“ и в крайна сметка разшириха пределите на имението до почти един милион акра – максимума, позволен от закона по онова време. Но един милион акра са само точица на картата на щата Западна Австралия, заемащ над два и половина милиона квадратни километра, една трета от площта на континента.

Мъжете от рода Макбрайд бяха красавци и им се удаваше да привличат дебютантки, които да споделят с тях живота наред дивата пустош. Съпругите им понякога идваха със зестри, подсигурени от техните бащи борсови посредници или дядовци със златни мини, следователно имението обикновено разполагаше със средства да посреща трудните времена, които настъпваха често.

Това беше суров край. В Англия една ферма можеше да изхранва две-три овце с един акър. Ала тук поради липсата на дъжд бяха нужни повече от четиресет акра на овца. Имаше жега с палецо слънце. Но през зимните нощи водата в цистерните замръзваше. Ослепителната светлина, която разбуждаше живота, тук го унищожаваше със същото равнодушие и оставяше след себе си изсъхнали дървета и ръждясала ламарина по покривите на изоставените къщи. Вятърът, който носеше дъждовете, можеше да донесе и наводнения и да срути стригачниците. Всичко, способно да дари благодат, можеше и да навреди, така стояха нещата.

Тази земя бе виждала невероятни неща: еволюцията на двуутробните животни и на еднопроходните бозайници; нелетящи птици и летящи животни. Виждала бе разцепването на континенти и появата на острови. Виждала бе океани да се превръщат в пустини, а пустини – в глетчери. Виждала бе и как хората влачат своето съществуване по нейната равна и безпощадна повърхност.

Що се отнасяше до сушата, тя приличаше на досаден роднина, който рано или късно ще се появи – въпросът не беше дали, а кога. Това бе поредната причина стопанствата да са големи. На един милион акра все някъде ще превали и можеш да преместиш животните си на зелена паша в загражденията или край глинените котловини, които са се напълнили с вода. Ако усетиш, че се задава бедствие, по най-бързия начин местиш или продаваш животни, освобождаваш работниците и чакаш в злокобна тишина, ненарушавана от блеенето на овце, прелитането на птици и шумоленето на листа на вятъра просто защото няма листа.

В деня на онова пътуване до Уондъри Крийк през януари 1958 година, докато Фил и Уорън обсъждаха поправките по някои огради, а Мат мечтаеше за бъдещето си и за срещата си с Пати Госдън, късметът на семейство Макбрайд ги изостави и те се понесоха към бедствие от съвсем различна величина.

Фил Макбрайд умееше да шофира още от седемгодишен – откакто стигаше педалите. И синовете си научи на тази възраст. Едно от главните правила, които им втълпи, гласеше: никога не завивай рязко, за да избегнеш сблъсък с кенгуру. Не се знае накъде ще скочи то, затова по-добре рискувай да си спускаш радиатора, отколкото да изгубиш управление и да се преобърнеш.

Ето защо сигурно заради мираж, предизвикан от маранята, бащата на Мат за броени секунди помисли изправената двуметрова фигура наред пътя за човек, а не за червено мъжко кенгуру. Докато кракът на Фил рязко натискаше спирачката, главата му регистрира грешката, но камионът вече беше заорал в опасния чакълест банкет на пътя и се преобърна с мощно металическо скърцане. Единият му син изхвърча през предното стъкло, а другият се наниза на скоростния лост.

Силите на Фил стигнаха само да измъкне Уорън от кабината и да го завлачи на безопасно разстояние. Не виждаше Мат, проснат по-далече от камиона с окървавена глава и разперени крайници. След миг вече не виждаше абсолютно нищо.

Бензиновите изпарения задушиха острия мирис на лобода, а потракването на близката вятърна помпа бе заглушено от неистово блеене, докато колелата на камиона се въртяха във въздуха и разпръскваха горивото. След броени минути изпаренията се възпламениха в горещината, оранжеви пламъци забумтяха и погълнаха камиона, а от стопените гуми се надигна черен пушек като стълба към безпределното празно небе.

Като зърна от грахова шушулка, посипани върху пращия път, тримата мъже лежаха в кръв, която се стичаше, лъкатушеше и образуваше алена локва.